unũ, ubi non obuiat relationis oppositio. ¶Nũc restãt soluẽdæ instantiæ, in ordine introductæ. & si ritè pẽsetur, vis omniũ argumentorũ Scoti, & eius sequaciũ, in hoc præsertim cõsistit, q̃ de vno, & eodẽ formaliter, non possunt ꝓdictoria verificari: deinde, q̃ idẽ inquantũ idẽ, producit, seu agit idem. sicq; Deus aliter habet, se generãdo, aliterq; spirando. Item, q̃ Deus intelligit se, sub rõne veri, & vult se sub rõne boni. Itẽq; q̃ ante omnem actum rõnis creatæ Deo, cõuenit generare per intellectũ, non per voluntatẽ, atq; spirare, per voluntatẽ, non per intellectũ. Et rursus, q̃ oẽs perfectiones sunt formaliter in Deo absolutè perfecto. Pro quorũ omniũ, & consimiliũ vera ac lucida solutione, dico in primis iuxta præhabita, q̃ Deus omnipotẽs, & excelsus, incõprehensibilis, & immẽsus, est esse separatũ in se subsistẽs, omniformiter, vniuersaliter, qũlibetq; perfectũ ens omnino infinitæ opulentiæ: & si fari sic licet, ipsa est esse in se perfectũ, quod est illimitate, ac supersimplicissimè omnis perfectio: vel si hoc aptiùs sonat, esse in quo supersimplicissimè cũ oĩmoda identitate, & sine omni ex natura rei, distinctione, cõtinetur, & est vniuersa perfectio sine mensura, & fine. Idcirco supersufficientissimũ est, satisfacere verè, & correspondenter cũctis, & valde diuersis, ac varijs cõsiderationibus, conceptibus, imò, & contradictionibus nostris, ita q̃ aliquid cõuenit ei ꝓ̃ m vnã considerationem: vel potius ꝓ̃ m quod ipse Deus comprehẽdit, & continet in se unã perfectionẽ, quod non conuenit ei ꝓ̃ m aliam suã perfectionem, seu nostrã consideratione m, quæ super diuinã perfectionem, verè fundatur. Alteritas tamẽ seu distinctio, vel alietas perfectionis, vel perfectionum Dei non est ex natura rei actualiter, sed potiùs fundamentaliter. Porro ex imbecillitate nostri intellectus est talis pluralitas, seu actualis distinctio, iuxta modum supra expressum. Dico ergo, q̃ supergloriosissimo, simplicissimo, ac superditissimo Deo, conuenit æternaliter generare, ꝓ̃ m quod in se includit, & habet perfectionẽ intellectus. Similiter conuenit ei spirare, prout verè, supereessentialiter, & supereminenter habet in se, perfectionem uoluntatis. Conuenit, quoq; ei ordinare, inquantum in suo esse diuino continetur perfectio sapiẽtiæ: subuenire autẽ, indulgere, saluare, ꝓ̃ m quod habet in se perfectionem pietatis, seu misericordiæ: punire vero, & damnare, prout habet in se perfectionẽ iustitiæ, sicque de alijs. Conformiter dico, q̃ Deus intelligit se, prout in sua essentia continetur rõ, seu perfectio veritatis: & vult se, prout in sua essentia cõsistit perfectio bonitatis: atque per hunc modũ soluuntur oĩa argumenta huiusmodi. Nec verum est, q̃ distinctio formalis, seu ex natura rei, requiratur ad hoc, q̃ contradictoria de eodẽ verificentur: imò interdum sufficit sola distinctio, aut distinguibilitas rõnis, seu superexhuberantia omnimodæ perfectionis eiusdẽ etiam simplicissimæ rei, cuius exemplũ ponit Thomas, de cẽtro, dicens: Tunc aliquid est unũ re, & mutiplex rõne, quando una res correspõdet diuersis conceptibus, atq; nominibus, ut de ea uerificentur, quemadmodũ punctũ: quod cum si una res, correspõdet veraciter diuersis conceptionibus de eo apprehensis, prout cogitatur in se, & prout cogitatur, ut centrũ, seu prout cogitatur, ut principium linearũ. Et hæ rationes, seu conceptiones sunt in intellectu, ut in subiecto, & in puncto tanquã in fundamento earum, quãuis istud exemplum non sit usq; quaque conueniens, sicut nec alia quæ in diuinis inducũtur. Hæc Thomas. ¶Porrò Richardus ponit exemplum, de albedine, quæ inquantũ color, conuenit cum nigredine: sed inquantum albedo, differt ab illa. Deniq; prætacta argumentorum Scoti solutio confirmatur per verba Bernardi, in libro de consideratione dicentis: Deus amat, ut charitas, nouit ut ueritas, sedet vt æqtas, dominatur, ut maiestas, regit ut principium, tuetur ut salus, operatur, vt virtus, reuelat ut lux, assistit, ut pietas. Ex his, cætera solui possunt obiecta, & quædam paulo post soluentur diffusiùs, scilicet qualiter essentia, & relatio sola ratione distinctæ sint. similiter, quæ Scotus obijcit contra Henricum, infra soluentur. Ex his apparet, quòd ponentes distinctionem formalem in Deo modo præhabito, non satis subtiliter, nec verè acutè contemplati sint deitatis simplicitatem, in qua vtique omnis perfectio continetur nõ ita formaliter sicut ipsi imaginãtur, sed supereminẽter, ut diuinus Dionysius docet, & patuit.

Soluuntur argumẽta Scoti.

Thomas.

Distinctio rõnis sufficit ut cõtradictoria verificẽtur de eodem.

Richardꝰ.

Bernar. de consideratione.

QVAESTIO III.

Tertiò quæritur, *Vtrum inter diuina attributa sit ordo.* ¶Videtur, quòd non, quoniam Deus est purissima unitas. In unitate autem non est ordo. Cum ergo attributa sint ipsemet Deus, non apparet, quòd inter ea sit ordo. Secundò, quia in Deo nihil est prius, aut posterius, sed in omni ordine sunt prius atque posterius.

Argujtur contra ueritatem. 1 2

¶Ad hanc quæstionẽ respondet Richardus: Impossibile est esse ordinem sine pluralitate. Cumq; inter attributa diuina non sit realis pluralitas, non est inter ea ordo realis: est tã inter ea aliqua pluralitas, in cõparatione ad intellectum, quę est pluralitas, rõnis, quia nõ consequitur ea, nisi ꝓ̃ m quod intellecta sunt. Sicq; est ordo inter attributa ꝓ̃ m rationem intelligendi, inquãtum intellectus noster priorẽ, & generaliorẽ cõceptionem facit de uno, q̃ de alio. Sicq; prius est esse Dei, q̃ aliquod attributum eius: & intelligere, q̃ velle: & attributa pertinentia, ad intellectum, q̃ respicientia voluntatẽ, & loquor de ordine cõceptionis nostri intellectus, intelligẽtis attributa diuina ꝓ̃ m ordinẽ illum, quo sunt magis apta intelligi. sicq; ordo attributorũ est, quod primo intelligimus esse diuinũ: secundò, intelligere suum: tertio, suũ velle. Et inter sua perfectiones priores sunt i nostra rõne intelligendi illa, quæ respiciunt Deum, inq̃tum est essentia: q̃; quæ respiciunt ipsum, inquantũ est vita: & inter primas prior est unitas, secundo simplicitas Cõmunior enim est ratio vnitatis, q̃ simplicitatis. Ratio quoq; vnitatis, & simplicitatis sunt in diuina essentia ratio infinitatis, & tria illa sunt ratio immutabilitatis, atq; immutabilitas cum tribus illis est ratio æternitatis, ut infra probabitur, ubi per diuinæ essentiæ unitatem probatur eius simplicitas, & per eius simplicitatẽ sua infinitas: & per diuinã simplicitatem, & infinitatem, eius immutabilitas, ac per illã sua æternitas. Porro inter perfectiones, quæ cõueniunt Deo, inquãtum est uita, priores in nostra rõne intelligendi sunt illæ, quæ respiciunt ipsum intelligere, quàm quę respiciunt ipsum uelle: & inter primas prior est veritas, q̃ sapientia. Ideo enim Deus scit, se quia per essentiã suã intellectui suo perfectè ostendit se talẽ qualis est. Essentia aũt uniuscuiusq; est sua veritas, inquantũ per eã res, quantũ est ex parte sua, talẽ ostẽdit se qualis est. Inter perfectiones verò, quæ cõcernunt uelle diuinũ, prima est bonitas, secunda misericordia, tertia iustitia, & illa, ad quã omnes aliæ reducũtur, est diuina beatitudo, q̃ in sua rõne oẽs diuinas perfectiones includit. Hæc demũ cõsonãt Augustino, q. 15. de Trinitate vniuersas Dei pfectiones reducit ad ęternitatẽ, sapiẽtiã, beatitudinẽ. Ex dictis patet, q̃ ꝓ̃ m rationem intelligendi, prior est vnitas, deinde veritas, tertio bonitas. Hæc Richardus.

Richardꝰ. rũdet.

Essẽtia rei est sua veritas.

August.

¶Scotus